

Kallion seurakunta Helsingin seurakuntayhtymän perussäännöstä

Yleisesti toteamme, että esitetty versio ei ole tekninen muutos tai päivitys, kuten Yhteisen kirkkoneuvoston esittelytekstistä voisi päätellä. Yhteinen kirkkoneuvosto toteaa, että ”Ehdotus uudeksi perussäännöksi on laadittu kokonaisuudessaan niin, että se vastaa mahdollisimman tarkasti nykyistä työnjakoa seurakuntien ja seurakuntayhtymän / yhteisten palveluiden välillä.”.

Seurakuntaneuvosto esittää ensisijaisesti, että perussääntö päivitetään tässä vaiheessa vuoden 2023 puolella vain siten, että se täyttää uuden kirkkolain vaatimukset. Isompi päivitys tehdään vasta sen jälkeen, kun Työnjako 2026 -projekti on saanut työnsä päätökseen. Tämä huomioiden päivitys on mahdollista tehdä parhaiten vasta vuoden 2025 puolella.

Olemme sitoutuneet Työnjako 2026 prosessiin ja siinä perussäännön päivittämiseen

Mikäli tämä ei ole mahdollista, toissijaisesti ehdotamme, että uuteen pohjaan tehdään seuraavat muutokset ja täsmennykset.

Pidämme onnistuneena ja luettavuutta lisäävänä seurakuntayhtymän yhteisten tehtävien jaottelemiseen 4§ A- ja B-osioihin.

Kannatamme jatkossakin vahvaa 4§:n A-osiota

Perussäännön A-kohdan hallinnon ja talouden tukipalvelut ovat seurakunnille erittäin tärkeitä ja lisäävät hyvin toimiessaan toiminnan tehokkuutta. Näiden talouteen ja hallintoon kuuluvien tehtävien hyvä ja laadukas hoitaminen, jatkuva kehitystyö ja riittävä resurssointi mahdollistavat seurakuntien toiminnan ja kehittämisen. Pidämme myös järkevänä ”yleishallinto”-termin pilkkomista ja ajantasaistamista.

Henkilöstöasioiden kohdalla on tärkeä huomata, että seurakuntien henkilöstön johtaminen ja kehittäminen on ensi sijassa seurakuntien tehtävä ja sitä tehdään seurakunnan tekemien strategisten valintojen pohjalta. Seurakuntien ja yhtymän välisen työnjaon kehittämisen osalta onkin tarkemmin vielä analysoitava henkilöstöhallinnon konkreettista työnjakoa huomioiden tässä myös piispan ja tuomiokapitulin rooli.

Pidämme A-osan kiinteistötoimea koskevia täsmennyksiä periaatteellisesti hyvinä, mutta niidenkin osalta olisi järkevä nyt odottaa sisäisten vuokrien järjestelmää koskevia uudistusjärjestelmää.

Olisimme toivoneet, ettei oikeudellisia asioita olisi poistettu tehtäväluettelosta.

Emme kannata tehtävien laajennuksia 4§:n B-osiossa

Perussäännön B-osaan on koottu seurakunnalliseen toimintaan liittyvät asiat. Tässä kokonaisuudessa näkyy se ongelmatilanne, jossa perussääntöä ei ole uudistettu voimassa olevan perussäännön pohjalta vaan sen pohjalta, mitä on tulkittu voimassa olevaksi käytännöksi.

Tällainen toimintatapa ei ole järkevä tilanteessa, jossa työnjakoa koskeva työskentely on vasta aloitettu. Esitämme B-osan kohdalta, että pohjaksi otetaan voimassaoleva perussääntö.

Esitämme 4§ B-osioon tehtyjen lisäyksien poistamista.

Perusteluna esitykseemme viittaamme myös syksyllä 2022 toimitetun Helsingin seurakuntayhtymän piispantarkastuksen lausuntoon, jonka mukaan yhtymän ja seurakuntien välinen työnjako on epäselvä ja vaatii selkeyttämistä. Epäselvässä tilanteessa muutoksia ei voida tehdä päivitysluonteisena toimenpiteenä.

Piispantarkastuksen lausunnossa todetaan: ”..yhteydessä on erityisesti arvioitava kritiikkiä, jonka mukaan seurakunnat päätyvät palvelemaan seurakuntayhtymän työtä, kun tavoitteena olisi se, että seurakuntayhtymä palvelee seurakuntien työtä. Edelleen tässä yhteydessä voidaan pohtia, millä resursseihin tai toimintakulttuuriin liittyvillä ratkaisulla seurakunnissa paremmin ymmärrettäisiin, että yhteisten palveluiden työ on nimenomaisesti osa seurakuntien omaa työtä.” (s. 25). Piispantarkastuksen toimenpiteiden ollessa vasta kesken ei ole järkevää laajentaa perussääntöä esityksen mukaisesti.

Edellisen perusteella esitämme tärkeimpänä, että 4§:n B-osan kohdat 8 ja 9 poistetaan kokonaan ja näihin asioihin palataan sen jälkeen, kun päätökset seurakuntien ja seurakuntayhtymän työnjaosta on tehty. Kohdat 8 ja 9 ovat luonteeltaan epämääräisiä, koskevat osalta osin seurakuntien työtä ja työn kehittämistä, eivätkä tuo kirjoitettuna mitään hallinnollista lisää perussääntöön.

Lisäksi esitämme, että 4§ kohdan 5. määrittely palautetaan kuulumaan leirikeskusten ylläpito ja käytön järjestäminen, sen sijaan että se on laajennettu nykyistä tilannetta vastaamattomana kuulumaan ”leirikeskusten toiminta”. Seurakuntien ydintehtäviin kuuluu leirikeskuksissa järjestettävän toiminnan järjestäminen.

Emme sen sijaan esitä kohdan 4§:n 6. kohdan poistamista, vaikka se kuuluu edellä mainittuihin uutena perussääntöön lisättyihin asioihin. Tätä perustelemme piispantarkastuksen lausunnon kohdan 3. toimenpiteellä, jolle haluamme myös osoittaa tukea. Lausunnon mukaan ”yhtymän tulisi vahvistaa seurakuntien tiedolla johtamista siten, että kirkkoherrat ja luottamushenkilöt voisivat nähdä oman seurakuntansa työn tuloksia suhteessa saamiinsa resursseihin avoimesti ja tehdä sitten omia päätöksiään perustellusti”(s. 29). Olemme piispantarkastuslausunnon kanssa samaa mieltä ja ehdotamme, että perussääntöön tehdään kohdan 6 mukainen lisäys. Tilastoinnin kehittäminen yhdessä on tehokasta ja tärkeää.

4§:n kohdan 7 osalta seurakuntaneuvosto esittää sen poistamista kokonaan tai vähintään osittain.

Emme kannata, että perussäännön B-osan 4§:n 7. kohdassa ollaan säätämässä projektirahoituksesta osana perussääntöä. Tästä asiasta yllä mainittu piispantarkastuksen lausunto toteaa: ”Yhteisen kirkkoneuvoston on arvioitava, kuinka yhtäältä joidenkin seurakuntien kirkkoherrojen ja toisaalta osan seurakuntayhtymän henkilöstön kokemusta seurakuntayhtymän jatkuvista ja osin uuvuttavista uusista hankkeista voisi helpottaa”(s. 29). Ennen tätä arviointia ja sen käsittelyä ei perussääntötasolla tulisi säätää projektirahoituksesta.

Eriyisen huomioitavaa on, että myös määrärahojen jakokriteereihin kokonaisuutena kohdistuu muutostarpeita. Projektirahoitusta voidaan jakaa erillisenä talousarviopäätöksenä siihen saakka,

kun asiasta on käyty perusteellinen keskustelu, jossa arvioidaan nykyisenkaltaisen projektirahoituksen hyödyt, työmäärä ja kustannukset. Perussääntöön sitä ei tule lisätä.

Lisäksi seurakuntaneuvosto haluaa mielipiteenään työnjakoprosessiin liittyen jo tässä vaiheessa todeta, että osana työnjakokeskustelua Helsingin seurakuntayhtymässä tulisi muuttaa voimassa olevaa lähetysmäärärahojen jakamisen käytäntöä, joka ei perustu myöskään voimassa olevaan perussääntöön, niin, että se paremmin vastaisi kirkkomme käsitystä lähetystyön luonteesta seurakunnan perustehtävänä.

Perustetulle työnjakoryhmälle tulisikin antaa valmisteluun se, miten lähetysmäärärahojen jaossa tulevaisuudessa voidaan siirtyä esimerkiksi Tampereen seurakuntayhtymässä käytössä olevaan malliin, jossa yhteinen kirkkoneuvosto päättää kriisirahoituksesta vuoden varrella. Sen sijaan seurakuntaneuvostot tekevät pitkäjänteiseen lähetystyön sopimukset ja saavat korvamerkittyinä lähetysmäärärahoihin erillisen jäsenperustaisen määrärahan. Tämä näkemyksemme mukaan vahvistaisi, lisäksi Helsingin seurakuntien ohjausmahdollisuuksia yksittäisiin hankkeisiin, vahvistaisi seurakuntien roolia lähetystyön toimijana ja antaisi myös mahdollisuuden sisällölliseen keskusteluun lähetysjärjestöjen kanssa. Tampereella on nähty merkittäviä kehittämishankkeita (esim. Marhaban-toimintamalli) juuri erilaisen lähetystyön rahoittamisen rakenteen vuoksi.

Pidämme tärkeänä, että lähetystyö on sekä rakenteellisesti että aidosti jokaisen seurakunnan perustehtävä, jota ei voi ulkoistaa.

Kiinnitämme vielä huomiota, että lausunnolla olevassa perussääntöversiossa ei ole tehtyjen lisäysten osalta toimittu linjakkaasti niin, että esityksessä olisi mainittu kaikkia vakiintuneita tehtäviä. Esimerkiksi vieraskielinen työ puuttuu kokonaisuutena perussäännöstä, vaikka sitä on yhteisenä työnä hoidettu pitkään. Tämä korostaakin sitä, miten tärkeää on, että tässä vaiheessa perussääntöä ei päivitetä esitetyllä tavalla, vaan pysytään uuden kirkkolain vaatimissa minimipäivityksissä ja seurakuntien ja yhtymän väliseen työnjakoon palataan myöhemmin.

Kallion seurakunnan seurakuntaneuvosto 10.10.2023

Lauri Grünthal
varapuheenjohtaja

Riikka Reina
kirkkoherra